

טיב הקהילה

ב"ד

דברים

ד' אב תשפ"ג

המנים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדד"ג 7:08

מוצ"ש"ק 8:24

ר"ת 9:00

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:23 | סוק"ת א' 9:50

סוק"ש ב' 9:14 | סוק"ת ב' 10:24

המנים לפי שיעור קי"ז

גילוי מס:

686

טיב המערכת

ירושלים עירך ברחמים תשוב

החפץ חיים זי"ע מביא משל לאדם שמגיע בבוקר לבית הכנסת וניגש אל גביר אחד בבקשה: אתה הרי היכרת היטב את אבי והייתם ידידים אמיתיים ע"כ אני מבקש מסך שבוכות חברותך עם אבי תרחם עלי ותעזור לי בתרומה הגונה, אמר לו הגביר: אכן אהבתי את אביך, וע"כ הנך מחסן לפנות אלי למשרדי הנמצא בכתובת פלוגית ואשמח מאוד לעזור לך, למחרת שוב מגיע האיש לביהכ"ס ושוב פונה אל הגביר באותה בקשה, עונה לו הגביר: והלא כבר אמרתי לך אתמול שתגיע אלי למשרדי ואשמח לעזור לך, והנה ביום השלישי שוב ניגש האיש אל הגביר עם אותה בקשה, התפלא הגביר: אם אתה באמת רוצה את עזרתי מדוע אינך מגיע למשרדי כפי שכבר אמרתי לך? ואם אינך מגיע משמע שבאמת אינך מבקש את עזרתי...

ע"פ משל זה מסביר החפץ חיים איך נראה אדם שמגיע כל יום לבית הכנסת ומבקש בתחנונים: 'בעבור אבותי שבטחו בך... רחם עלינו ותן בליבנו בינה... והאר עינינו בתורתך, כביכול עונה לו הקב"ה: בא לבית המדרש - המקום ששם אני מחלק את הבינה להבין להשכיל, ושם אתן לך בבקשתך, אבל האיש אינו מגיע לבית המדרש, ולמחרת שוב מבקש. והדברים מובנים.

לפני זמן מה התפרסם סיפור על משפחה שביהם נשרף ל"ע וכל עם ישראל התאחד לעזור להם, אם היינו רואים באותם ימים את בנו של אותו אדם שביהם נשרף כשהוא מטייל להגאחו שש ושמש כביכול דבר לא קרה, מה היינו חושבים על אותו בן? עדיף שלא נחשוב, כי לצערנו כך בדיוק אנחנו נראים בתפילת שמונה עשרה אנחנו מתחננים לירושלים עירך ברחמים תשוב, אנחנו באמת רוצים את בית המקדש, אבל היתכן שזה לא כואב לנו? ימים אלו שבהם נחרב הבית, הם הזמן הנכון לעזור בליבנו את גדל צער השכינה ולהצטער בצערה, ולהשתוקק לראות את בית המקדש בתפארתו, וכבר אמרו חז"ל 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, שנזכה בקרוב.

(ע"פ טיב תחומי)

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

הבחור מהשיבה.

עוד בטרם שסיפק בידו לעשות מעשה פגש באחד מגדולי המשפיעים שבירושלים והלא בראותו את פני המשגיח הבחין ברוחו הסוערת ושאלו

לפשר הדברים וסיפר המשגיח לפניו את דבר המעשה באותו בחור שעשה מה שעשה וחזקף חתא על פשע בזה ששיקר לפניו, כמו כן סיפר על החלטתו לסלק את הבחור מכותלי השיבה.

שמע הלא את פני הדברים וביקש להציל את נפשו של הבחור מרדת שחת, וכדי להעמיד את המשגיח על טעותו שאלו: אמור לי האם עמדתם פעם על קנקנו של הבחור? האם ידוע לך אם הבחור מודע לחומרת מעשיו? מקדם עלינו להודיע שהבחור הכיר באיכות

מעשיו השליליים ואז מן הראוי שיבא על ענשו, אך כל עוד שאין הדברים בהדים אי אפשר להענישו כי יתכן שהבחור לא העמיק כלל בדעתו, ואינו יודע עד כמה חמורים מעשיו, ואילו היה עומד על חומרת הדברים לא היה נכשל בכונן דא על כן - הפעיר המשפיע - עצות שתקבעו עמו לימוד בחבורתו בספרי מוסר המדברים על גנות השקר והחיווכה ע"ז עד כמה הינו מודע לחומרת השקר.

שמע המשגיח לקול המשפיע וחייש איזה אמתלא כדי לבקש מהבחור שיקבע עמו לימוד בבין הסדרים בספרי יראת, וכעבור תקופה קצרה נודע לו להמשגיח כי צדקו דבריו של המשפיע, כי אחר שלמד עם הבחור בענין חומרת השקר, התחילו דמעות זולגות מרסי עיניו, ותיכף חדה על מעשיו השליליים שהיו מעורים בשקר, באמרו כי כלל לא עלה על דעתו עד כמה חמורים מעשיו... הרי לך המחשה איך שצריכים לדות את האדם לפי קוצר דעתו ולא לפי חומרת מעשיו.

כשמזכירים עובדא כעין זו מן הראוי לעורר את המתנכס שעליהם להיות זהיר מאוד מלסלק בחור מהשיבה, כי מלבד מה שמעניינים בכך את הבחור יכולים גם להכשילו על ידי זה בהרבה ממשלות, וגם חוצצים בכך את גורלם של דורותיו אחריו, ועל כן גם כשבחור פורק מעליו עול מתנכיו מוטל על מתנכיו לשקול היטב את צעדיהם ועליהם לעשות כל המאמצים שביכולתם כדי להושיב את הבחור בין המציתים ובלבד שלא להיחור מהשיבה.

ועובדא היה בישיבתו של הרה"ק ססאטמר זי"ע, שאחד מבחורי השיבה היה פ"א אדם' וצוות השיבה סבלו ממנו סוררות, עד שאחד מראשי השיבה בא לידי החלטה שיש לסלקו מהשיבה, אך כשהציע הצעתו לפני הרה"ק ססאטמר מיאן הרבי בדבו, וגם איזמו של הראש ישיבה שאם לא יסלקו את הבחור מהשיבה יאלץ הוא להתפטר מתפקידו לא שינה את דעת הרבי ומיאן בצענו, זה באסדר שאין הוא יכול לשאת באחריות דורותיו של הבחור. בלית ברירה השאירו את הבחור בישיבה, וכעבור עשרים שנה הביאו את לאותו ראש ישיבה לבחון נערים בישיבה אחרת מרשת המוסדות של סאטמר, ואחד הבחורים הפליא אז את הראש ישיבה בתשובותיו הבהירות וכששאל הראש ישיבה מיהו אותו בחור השיבו אותו שזהו בנו של אותו בחור שביקש בשעתו לסלקו מהשיבה, התבטא הראש ישיבה ואמר: כל ימי חשבתי שהרבי אינו צודק, כי מה כבר יכול לצמוח מבחור פ"א כאותו בחור, ורק היום נוכחתי לראות את צדקת דרכו...

חנוד לנער על פי דרכו

ואצננה את שפטיכם בעת ההוא לאמר שמע בין אחיכם ושפטיכם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו: א טו

ופירש"י: אמרתי להם הו מתונים בדן, אם בא דין לפניך פעם אחת שותים ושולש אל תאמר כבר בא דין זה לפני פעמים הרבה אלא היו נושאים ונותנים בו: ...

הנה ברור הדבר שלא דיבר משה כי אם אל דיינים בעלי נפש שכשבאו בעלי דינים לפניהם לא הכריעו כל עוד שלא שמעו היטב כל פרטי המקרים והיטב היו זוכרים גם כן את כל פרטי ההלכה שבהם תליה הכרעתם. נ] בלא ובי פשיטתא היא דא שאמר להם להכריע ולחיות סבלי הדיקה הדישה] ובכל זאת הורה להם משה להיות מתונים בדן ולא לסוה להכריע כל עוד שלא נשאו ונתנו שוב בשורשי ההלכה.

בהוראה זו גילה לנו משה רבינו, שמלבד הידעה בכללי הדין מוטל על הדיין גם לדעת למי מכוננים הדברים. כי גם אם הוברר לו להדיין שבכללות צריכה ההוראה להיות כך וכך, מוטל עליו לעיין שוב בשורשי הדברים ולהבין היטב את הסברות שבסיבתם הוכרעה ההלכה, ולאחר מכן עליו להתבונן היטב אם אכן דומים המקרים. ואז ייתכן שיתברר להדיינים שאין אותה הכרעה נוגעת לאותו מקרה שהובא לפניהם כי לא רצתה התורה לחייב כי אם במקרה מסוים שאז ידדה התורה לידי דעתו של האדם וידעה שכונתו היתה כך וכך, ולפיכך עליו לשאת בהפסידו, אמנם במקרה שלפניהם בראי לא היתה זו כוננת האדם ואם כן צריכה ההוראה להשתנות.

וכלל גדול עליו למסוד מהוראה זו, והוא שאין אנו בקיאים בתהלוכות בני אדם ואסור לנו לדון את האדם על פי מעשיו כל עוד שאין אנו מכירים במהלך מחשבתו, ולכן גם אם עינינו רואות בוולחתי העושה דברים שלפי דעותנו אסורים הם להיעשות, אין לנו לקבוע תיכף שמודבר באיש בליעל, כל עוד שאין אנו יורדים לסוף דעתו, ואין אנו מכירים את מהלך מחשבתו.

ובפרט כשמדובר בתחום החינוך, כשמוטל על המתנך להתייחס למעשיהם של התניכים לנצחם ואם להעניש על כך, אז מן הראוי שלא יסדר המתנך להגיב כל עוד שאינו מתבונן ומסדר היטב מהם הסיבות המקשרים את התנך למעשיו, כי לפעמים עוברים על התנך כל מיני מקרים המקשרים את שכלו, עד שהוא עצמו אינו אשם כל כך, וגם אם אי אפשר לפתור בלא כלום צריכים להתחשב עם מצבו ולא להכביד בענישו בכונן דא.

ולפעמים יכולים הדברים להיווצר גם מעניות הדעת היינו שהתנך אינו מודע כלל לדוע מעשיו, כי לא התבונן כלל עד כמה חמורים הם וגם אז אינו מן הראוי להענישו בכל חומרת הדין, וכהיא עובדא המסחישה את היטב הדברים היה זה עם משגיח תשוב ששימש באחת השיבות הספורסמות בעירי"ק ירושלים וקרה מקרה שאחד הבחורים נעדר לאיזה ימים מהשיבה, וכשהופיע שוב בשערי השיבה שאלו המשגיח לסיבת העדרו, והשיב הבחור שבהיות שלא חש בטוב הוצרך לכמה ימי מנוחה.

בשעת מעשה קיבל המשגיח את הדברים והאמין להבחור, אך כעבור יום נדע להמשגיח שבאלו הימים שהבחור נעדר מכותלי השיבה בילה במקומות שאין רוח חכמים נוחה מהם, ואף השיא לעוד איזה בחורים לעשות כמעשיהו, ותיכף ומיד גמלה ההחלטה בלבו שעליו לסלק את

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב הודעות

י"ד הודעה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

מוציא תשעה באב

א. כל מה שאסור בתשעה באב אסור אף בביה"ש עד לאחר צאת הכוכבים (פ"ג סי' תקפ"ג סק"ג וסי' תקפ"ד סק"א).

ב. יש מתחמדים לטול ידיהם בניטלה גמורה במוציא תשעה באב אחר חשיכה, כיון שלא עשו ניטלה גמורה ביום רק עד קשרי האצבעות, אך אין זה חיוב משורות הד"ן (ב"א דברים ס"ז).

ג. אין מקדשין את הלבנה קודם תשעה באב משום שדו"ייים באבילות, ולא במוציא תשעה באב משום שאין שרויין בשמחה (רמ"א סי' תכ"ד ס"ג), אבל דעת האחרונים דמקדשין במוציא תשעה באב, אלא שצריך לטעום קודם, ובא"ר משמע שאם יש לו לקדש בציבור יכול לקדש אף קודם שטעם, משום ברוב עם הדרת מלך (פ"ב שו"ע ס"ט).

ד. ובשם האריז"ל כתבו דאדרבה יש לקדש במוציא תשעה באב, כי בו נולד דוד כמבואר במדרשים וכ"כ בפרע"ח עיי"ש. ויש שמפקקים בעיקר דין זה דאין נעבור על המצוה הבאה לידינו וגם יש לחוש שמא יחלה או ימות ולא יקיים המצוה, ומ"מ היכא דנהוג נהוג (שו"ע ס"ב).

ה. צריך לזהר לברך במוציא תשעה באב ברכת הלבנה בשמחה, ויאמר בקול נעים ברחוקות דליבא דדוד מלך ישראל חי וקיים (ב"א דברים ס"ז).

ו. צריך לזהר שלא לקדש בלי מנגלים (פ"ב ש"ס).
ז. יש אנשי מעשה שנהגים לטבול גופם במוציא תשעה באב קודם קידוש לבנה (לקיט מהרי"ח).

ח. בתשעה באב לעת ערב חציתו אש בהיכל ונשרף עד שקיעת החמה ביום עשירי, ומפני כך מנהג כשר שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בליל עשירי ויום עשירי, ויש מחמירין עד חצות היום ולא יותר (שו"ע סי' תקפ"ח ס"א).

ט. וכ"ש שאסור בכלי שיר עד לאחר חצות של יום עשירי (פ"ב סק"ג).

י. וה"ה שאין לרוחץ במרחץ ולספור ולכבס עד חצות, וכן כל הדברים האסורים בתשעה הימים אסור גם ביום עשירי עד חצות (פ"ב סק"ג).

יא. וי"א דרוחצין בצונן שלא במרחץ שי להקל אפילו אם רוחץ בסבון להעביר הזוהמא (משולח דגון סי' ר"ט).

יב. גם לענין ברכת שהחיינו הוי כמו בין המצרים ואסור להתנהגים שלא לברך מ"ז בתמוז (ש"ת סק"ג), אבל ביום עשירי באב מותר אף קודם חצות היום (הליכות אבן ישראל).

יג. ומ"מ מותר לאכול תבשיל של בשר (ב"ה"ל ד"ה ש"א).

יד. אם דרכו תמיד לברך בהמ"ז על כוס יין, מותר גם בלילה זו (ש"ס).

יז. בסעודת מצוה מותרים כל הקרואים לאכול בשר, ואפילו אינם קרובים (פ"ג סק"ד).

יח. במוציא ת"ב יש להתייר אכילת בשר בסעודת סיום מסכת גם אם מיהר לסיים המסכת (תול"ת סי' תקפ"א ס"א בשם שו"ת רמ"ן).

יט. לבישת בגדים מכובסים בעשירי באב נראה דמותר, ובפרט אם בגדין מלוכלכים דודאי מותר ללבוש מכובסים (הליכות אבן ישראל).

ת. **תשעה באב שנהל ביום חמישי**

יא. אין לשטוף הבית בתשעה באב אף אם כוונתו לכבוד שבת (ב"ה"ל ח"ג), אבל יכול לשטוף ביום רביעי לכבוד שבת (הליכות אבן ישראל).

יב. כשחל תשעה באב ביום חמישי מותר לשחוט אחר חצות היום לכבוד שבת (פ"ב סי' תקפ"א סק"ג), וה"ה דמותר לבשל לכבוד שבת (הליכות אבן ישראל, מבית ל"ז).

יג. ומותר מיד בלילה בכיבוד ותספורת, ואפילו מי שיש לו זמן לכבס ולהסתפר למחרת יקדים לעשות כל אלו במוציא התענית, כדי שיהא פנוי למחרת להכין צרכי שבת (שו"ת אבן ישראל ח"ג סי' כ"ז).

יד. י"א דכיון שמוותר לכבס כבר בלילה לצורך שבת, מותר לכבס הכל אף מה שאינו צריך לשבת (ב"ה"ל ח"ג).

טו. ויש שמחלקין בזה דבליילה כשמכבס לכבוד שבת אי"צ לצמצם בשיעורים ולכבס רק מה שצריך לשבת, אלא שיכול לכבס אף בגדים נוספים מאותו המין אף אם אי"צ לשבת, כגון אם מכבס חולצה שצריך לשבת מותר לכבס עוד חולצות נוספות באותה מכונה, אבל בגדים ממין אחר שאינם לצורך שבת כלל לא יכבס עמהם, שבלילה נדחה הדבר רק מפני כבוד שבת ואין להתייר לכבס דברים אחרים אלא מאותו מין שמכבס לצורך שבת. אבל ביום ששי בבוקר קיל טפי במוציא ת"ב ולכן אם יש שם דבר הצריך כיבוד לצורך שבת יכול לכבס עמו כל דבר אפילו ממין אחר. אך אם כל הבגדים שבמכונה הם לצורך חול לבד אין להתייר, אם לא בשעת הדחק כגון שיוצא לדרך דאז מותר בכל אופן ואין צורך להחמיר (משולח דגון סי' קע"א).

טז. י"א דתספורת אין להקל אלא ביום (ב"ה"ל ח"ג, ה"ש פס"ז ובה"ל ח"ז).

טז. אכילת בשר אינו מותר עד למחרת חצות היום (שו"ע סי' תקפ"ח ס"ב).

טז. וי"א דיש קבלה מהרה"ק ממברדיטשוב ז"ל ע"ש שפ"י דברי המג"א דחלל מותר היינו גם בבשר (שו"ת מור ואלהות, אהל בימת הודאות סי' ל"ט, ומביא שם ס"ח, והביא בספר ארחות חיים בש"ס).

טז. מותר להתרחץ בליל שישי אחר התענית רק אם כוונתו לכבוד שבת (הליכות אבן ישראל) אבל שלא לכבוד שבת אסור כמו שנתבאר לעיל סעיף י'.

טיבת הבנין

יש להצטער ולבכות גם על שאר האברות שאברו לנו בחורבן הבית

ושכחו העניים את טעם המחסור והדלות.

שנה רדפת שנה, העשירי הולך וזקן ומגיע לשיבה טובה עד שלסוף נאסף אל עמיו והלך בדרך כל הארץ. אין לתאר את גדל השבר שפקד את בני העיר לשמע הבשורה הנוראה, הם הכיזו בטובתו וחסדו של מטיבם העשירי, הם ספדו עליו וקוננו כפי הראוי לכבודו, כלם העלו על נס את פעלו הגדול אשר עשה למענם כשהציל אותם מחרפת רעב מסמ.

אולם ככל שחלף הזמן לא שכן ולא שקט כאבם כלל וכלל, להיפך, רק הלך והתגבר, ככל שהתרחקו מן התקופה שבו הסתלק העשירי מן העולם נעשה מצבם הולך וקשה שאם בתחילה עדיין נשאר להם מעט מסוּן שנתן להם העשירי ביד רחבה, הרי שבמשך הזמן צטטמו הדמים ונעשו הלך וחסר, כעבוד תקופה מסוימת החסיד מצבם כל כך, עד שהגיעו לפת לחם מסמ ואין מי שישועי בעדם.

פשוט הדבר, שעד כמה שהיו מצטערים אנשי העיר בשעה שהשיב העשירי את נשמתו ליוצרו, הרי שלאחר זמן, כשהרגישו ביותר את עומק המחסור והדלות הלך בכיים והתעצם כסעיין המתגבר ולא היה מי שיוכל לנחם אותם, ובכל עת שהיו מעלים את זכרו היו עיניהם נשטפים בחלי דמעות כמים בלא שיוכלו לתת מעצור.

סיים רבי נחום זאב את משלו ויאמר, אין אני בוכה על מורי ורבי צבי הירש זצ"ל, שהלא הוא עלה ונתעלה לגנוי מרומים בעולם העליון, מקום שצדיקים יושבים שם ומטוהרתיים בראשם ונהגים מצוי השיענה, אבל בוכה אני ומתאבל על גפש עצמי שנשאר לחיות בהאי עלמא שאין לי עתה מי שיוזהר דעה ומי שיבינן שמועה, וכל מה שגדור ח"ל שישחכת מן הלב הוא רק על המת, אבל על החי לא גזר שישחכת ואיך לא אבכה על עצמי.

דאברות שאנו אבדנו בחורבן בית המקדש

אותו העניין אפשר להמליץ גם על מה שאירע לנו בחורבן ירושלים עיר הקודש והמקדש, שאין לנו בוכים רק על הבית הגדול והקדוש שחורבן אלא בוכים גם על עצמנו, שמאז שנחרב בית המקדש חסרנו את קרבת ה' שהיה לנו, חסרנו את עבודת הכתבים והלוויים משרתי ה', חסרנו את הקרבת הקרבנות שהיו מכפרים כל יום על עוונותינו, חסרנו את העלייה לדגל אזי היינו עולים לציון ברנה ונתנים מוץ השכינה, ועתה חסרנו כל אלה, מי ירפא לנו ומי יחיש את חולינו, הרי רק על המצב בו נקלענו אנו עצמנו יאה לן למכור, באיזה מדריגה עליונה היינו שורדים ובאלו אשפתות מתגללים אנו כיום.

רק בעצם ההתבוננות על השפע הגדול והקדוש שהיה לנו עת יהל נה' על ראשינו, כאשר ידוע שמסקמו הקדוש והמקדש היה נשפע שפע ברכה לכל העולם כולו, כי שם צוה ה' את הברכה והחיים שם היו כל צינורות השפע והלחם מן השמים ומאותו המקום היינו זוכים להגיע לדבקות בהש"ת ולהשנות נפלאות בתורה הקדושה, שהרי מציון תצא תורה ודבר ה' ונבואו מירושלם (מס"כ ג', ט) ועין בעין היינו רואים את אהבת וחמלת הש"ת עלינו בליבונו חוט השני, ועתה חסרנו כל אלה עצם ההתבוננות בזה מביא את האדם למעוץ בבכי.

מי שאינו יודע שמים ירא קודם על החורבן שלו

אולם גם אם אחר ההתבוננות בכל מה שמינינו לעיל, עדיין לא יתעורר האדם לידי בכי ואבל על חורבן בית המקדש, אין לנו אלא להכיר את אמתו הנודעת של הנח"ק החידושי הרי"ם מגור ז"ל, שהיה משנן את הנפקס בשולחן ערוך (י"א פ"ט א סי"ג ג'), "ראוי לכל ירא שמים שיהא מציד דוואג על חורבן בית המקדש, ומדוע נקבעה הלכה זו רק לאנשים יראי שמים ולא לשרא כל אדם, כי מי שאינו נכנס בגדר של ירא שמים צריך קודם כל להיות מציד דוואג על החורבן של עצמו, ורק אחר כך יבוא לידי דאגה על חורבן הקודש והמקדש.

ונחירנא, שכאשר נתעורר להצטער על חורבן הבית מתוך צער ובכך, באמת ובכלב שלם לא כעל איזה צרה ישנה נעשה שגם ליחה, אלא כמי שחרבה לו הבית זה עתה לגד ענינו, הרי שהקב"ה מסקמו יפן אלינו ברחמים והוא וישיענו וינאלנו שנית וישמיענו ברחמי שנית לעיני כל חי לאמר, הן

בבה תבכו

שלמה המלך אמר בקהלת (א' א' א-ג) "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים וגו' עת לבכות ועת לשחוק". ובפשטות היינו אומרים שעת לבכות עולה על כל מיני זמנים של אבלות העולמים להתרגש ולבוא על האדם ח"ו, ואילו עת לשחוק הכוונה למצבים של שמחה הפוקדים את האדם מזמן לזמן. אולם רש"י רוח אחרת הייתה עמו ופירש (ש"ס): "עת לבכות - בתשעה באב ועת לשחוק - לעתיד לבא שנאמר (תהלים ק"ב א) 'אז ימלא שחוק פינא'. ויסוד הדברים הוא על פי דברי המדרש (קהלת רבה ג' א'): "עת לבכות - דכתיב (איכה ג' ב) 'בכה תבכה בלילה, ועת לשחוק - דכתיב (תהלים ק"ב א) 'אז ימלא שחוק פינא'".

מכאן רמז מן הכתוב, המגלה לנו על חובת הבכיה בתשעה באב, שביום זה אנו בוכים ומייללים על חורבן ואבדן בית מקדשנו ותפארתנו, נחלת הקודש אשר הפכה לצייה ולשטמה, ואשר על כן ציון כסר תבכה וירושלים נתון קולה וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

וכל מי שיראת ה' נעץ בלבבו, ומתוך הצער והכאב הנורא הריחו בוכה ושוֹפָר דמעות כמים בסופו של דבר ולענית לבוא הוא זוכה להיות בכלל אלו שעליהם אמרו ח"ל (תהלים א') "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ועל די זה יצטרף מלהיות נמנה מן הכת האחרת שעליהם אמרו את המשך המאמר - 'ושאינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה'".

חורבן הבית בכל שנה ושנה

על כן בליל זה של תשעה באב יבכוין וייללוין כל ישראל על השרפה אשר שרף ה', שהלא לא לאותו הסין בלבד חרב בית המקדש, אלא בכל שנה ושנה שעדיין לא נבנה בית המקדש, הרי זה כאילו נחרב מחדש. צא ולמד ממה שאמרו ח"ל (ירושלמי י"א ט"א), שכל דוד שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצאת אומר שבכל שנה ושנה נחשב הדבר כאילו נחרב הבית זה עתה מסמ.

אם כן יוצא אפוא שגם האבלות על חורבן בית המקדש אינה אבלות על דבר ישן נושן שבמשך הזמן קרה ונחלש הכאב, אלא דומה הדבר כמי שמתו מוטל לפניו, שבאותה שעה הצער והיגון כואבים ויורדים עד דכוכהו של גשן. ועל זה אנו אומרים בתפלת המנחה של תשעה באב, "נחם ה' אלוקינו את אבלי ציון ואת אבלי ירושלים, שאנו מבקשים נחמה על 'אבלי ירושלים' ועל 'אבלי ציון' בלשון הוזה, כי הצער והיגון הוא דומה לאבלות על שבר שהשברט אך זה עתה, והיאך לא נבכה.

מלבד זאת נוספה צרה על צרותינו, שהרי יחד עם החורבן הנורא ירדה מסך המגדל שחוצצת ומבדלת בינינו לבין אבינו שבשמים כדאיחא בח"ל (מסכת לב' ט"ז) "מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים, ואם אמתנין שבכל שנה ושנה כאילו נחרב שוב הבית הרי שגם מחיצת המגדל הולכת ומתרחבת משנה לשנה, ועל דא וודאי קא בכינא.

הבכי על מי שנעדר בחיים

סיפר הגאון רבי אלי' לופיאן זצוק"ל, כי מצאו פעם לרבו רבי נחום זאב מקעלם זצוק"ל, והיה בוכה תמרורים על גיסו רבי צבי הירש ברוידא שעלה והתעלה לעולם העליון, שאלו את רבי נחום זאב, ילמדנו רבינו, הרי אמרו חכמים (פסחים ט"ז) שגידה על המת שישחכת מן הלב, והלא רבי צבי הירש כבר הסתלק מראי עלמא לפני עינינו ועידנים, ואם כן למה זה אתה בוכה עתה.

פתח רבי נחום זאב את פיו במשל, הייתה עיר אחת שרוב תושביה היו עניים מרודים, אולם איש אחד היה באותו מקום שבחמלת ה' עליו זכה לעשות חיל בעסקיו עד שנעשה לעושר מופלג, אך יחד עם זאת לא אטם לבו ודלתו כדרך העשירים שאינם יכולים להירש את צעדם וצוקתם של העניים, אלא הוא פתח את שערי ביתו לרווחה והיו כל אנשי העיר מסבים על שולחנו, ועוד היה מוסיק לכל אחד ואחד מתוך די הוננו שעזרה להם לכלכל את בני ביתם ברווח כן היה הדבר נוהג שנים הרבה עד שההרגל נעשה לטבע, כמעט

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

מה חוצץ בין ביקור

חולים ללוויית המת?

חלק מהמומחיות שלי בתחום הסת"ם זה בדיקת מזוזות.

שהייתי בחו"ל והוזמנתי על ידי אחד היהודים המקומיים לבוא לביתו לבדיקת מזוזות הבית. כשהגעתי ראיתי מחזה מבעיט. ילדה חבושה מכף רגל עד ראש ללא כל גזמה מסתובבת לה בבית. שאלתי את האבא מה קרה? והוא השיב 'צדקה תציל ממות'!!!

בתשובה זו הוא רק הצית את הסקרנות שלי עוד יותר וסיפר לי סיפור כדלקמן: קניתי לבני החתן רכב בכמה אלפי דולרים, כדי שיוכל להסתדר ולעשות סידורים לקראת חתונתו כמקובל אצלנו. לכבוד הרכב שקיבל יצא לסידורים עם אחותו הקטנה. ביתניים שקט בבית והטלפון מצלצל. מאוחריו הקו חבר טוב מהישיבה שכבר עשרים שנה לא שוחחנו והתרגשותי הייתה גדולה מאוד לשמוע את החבר הטוב אחרי שנים כה רבות. בסוף השיחה המרגשת סיפר לי החבר שעשה שידוך וישמח אם אוכל להשתתף בהכנסת כלה. חשבתי על הסכום שאשתתף וחלפה מחשבה במוחי שרכב לכבוד החתן כלה קניתי בכמה אלפי דולרים, לפחות את הסכום הזה תתן לחברך הטוב. תיכף אמרתי לו את הסכום שאתרום לו והוא שמח מאוד. על אתר רשמתי צ'ק שמתי במעטפה אחת על המעטפה כתובתו של החבר ובכך השתיימתי לה שיחה נומדא.

כעבור שעה קבלתי טלפון שבני היה מעורב בתאונה וילדי מפונים לבית הרפואה.

הבן יצא כמעט ללא פגע, ואילו ביתי הקטנה נפגעה פגיעה רב מערכתית כולל פגיעת ראש צלעות ועוד. לכן התקשרתי אליך לבדוק מזוזות. שבועיים של אשפוז והחלמה מעל לטבע שהרופאים לא מאמינים שכל כך מהר היא משתקמת. אז נכון שהיא חבושה מכף רגל עד ראש אבל היא נס מהלך. אין לנו מושג בחשבונות שמים אבל הרגשתי שמשמם בנו לי הזדמנות לפדות את הטירגדיה תצדקה.

שמעתי את הסיפור ואמרתי לו בשם הרב הגאון ר' חיים קרייזוויטצ' זצ"ל שחלה במחלה ונכנס לסטייפלר לבקש עצה וברכה. אמר לו הסטייפלר על המשנה שאומרים כל בוקר אחרי ברכות התורה 'ביקור חולים, הכנסת כלה ולווית המת' מה הקשר שהכנסת כלה נכתב בין ביקור חולים ללוויית המת? אלא, תירץ הסטייפלר, שמי שיש לו ביקור חולים לעשות שיתן להכנסת כלה ועל ידי זה ימנע את לווית המת שהכנסת כלה חוצץ בין שתיהן. מאז התעסק הרב קרייזוויטצ' במצוות הכנסת כלה וחי שנים ארוכות למעלה מדרך הטבע.

הבעל רץ לאשתו לספר לה את דברי הסטייפלר שאכן משמם זימנו להם הזדמנות להציל את הילדה... (אני שב ומדגיש שאין לנו מושג בחשבונות שמים אך מה שרואה לעין אני כותב)

סיימתי את הבדיקה. אכן הייתה מזוזה אחת פסולה ובקשתי רשות לשלוח את הסיפור לטיב הקהילה וכך אכן עשיתי.

מספר המעשה א.ע.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנן לשלוח אל ר' שפתה ספואלס בפקס: 15326517922

קרא עלי מועד

קרא עלי מועד (איכה א טו)

לשועה היתה בולטת מאוד באופן מוחשי ביותר. ערב תשעה באב היה אצלו יום גדול של תפילות ובקשות וציפייה דרוכה בהשתוקקות עצומה בתקוות האיתנה שהנה בעזרת השם עוד היום יבוא גואל להושיע את ישראל.

בהגיע עת הסעודה המפסקת התיישב על הארץ בהתרגשות גדולה, כשכל העת זולגים עיניו הטהורות דמעות ורתחות מצער שכינתא בגלותא. ועדיין היה מזכיר להתפלל באמצע הסעודה שבעזרת השם השנה כבר לא נצטרך לצום, וכענין שתקנו בקינות לתשעה באב: 'איומתי בכל שנה אומרת היא השנה הזאת'.

[עין בטהק בני יששכר (תמוז אב מאמר א שלח י) באשר העלה על פי זה להלכתא במה שנתר מבין המצרים של שנה שעברה, שאין לו שייכות וצירוף לשנה הזאת, כי בכל שנה מתחדשת הציפיה שהיא השנה הזאת ע"ש].

עם סיום הסעודה המפסקת לעת ערב, היו ציפיותו וכיסופי לבו מתגברים מאוד, ולא נחה דעתו עד ששלח את אחד מנכדיו חוצה להשקיף אל מקום המקדש בהר הבית שהיה נראה ממפתן ביתו, לבדוק שמא כבר ירד בית המקדש של אש מן השמים! כאשר באו לפניו ואמרו שלדאבון לב ישראל עדיין לא נושענו, והגיעה העת לצאת לבית הכנסת פרץ בבכי מר, והתפלל באבלות היום המר והנמר.

ועל כיוצא באלו העיד אבא אליהו הנביא זכור לטוב (תהי"ד פ"ד): "כל חכם וחכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמתו, ומתאנה על כבודו של הקדוש ברוך הוא ועל כבודן של ישראל כל ימיו, ומתאוה ומחמד ומצפה על כבוד ירושלים, ועל כבוד בית המקדש, ועל ישועה שתצמיח בקרב, ועל כינוס גליות. - רוח הקודש בדבריו, כד"א (ישעיה סג, יא) 'השם בקרב את רוח קדשו' ע"כ.

בימי בין המצרים לפני כמה שנים, בעת שעסקתי בהלכות ענייניא דיומא כדין, מצאתי לשון מופלא בביאור הלכה הלכות תשעה באב, שהביאו משמו של המאמר מרדכי. הלשון המופלא הזה היה תמוה מאוד בעיני, וכאשר לא מצאתי לי מענה בדבר, שאלתי את פי הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, וענה לי תשובה נאה שיש בה חידוש.

והנני להציע בפניכם דברים כהווייתן.

בביאור הלכה הלכות תשעה באב דן באיסור הלימוד שבערב תשעה באב, ובפרט כשהלכה בשבת קודש. וכתב בזה בשם המאמר מרדכי בהאי לישנא (אורח ס"ב בתורה): 'ועינינו הרואות דכמה תלמידי תכמים מתירשלים בלימוד המותר ביום ט' באב עצמו, משום דצער הוא להם ללמוד במה שאינם רגילים, וגם אני בעוונתי הרבים כאחד מהם. ולכן איני חושש לסברא זו, ודעתי נוטה להתיר אפילו בחול עד סמוך לבין השמשות. ואי לאו דמיסתפינא מחברייהו היו הרבים נתקלקלו הדורות ובוים ט' באב עצמו היה לנו להקל, דבעוונותינו שיחת חולין, ואפילו היודעים ספר וקצת הלומדים מקילין בזה ופשיטא דבאופן זה טפי היו עדיף להו ללמוד. וכיוצא בדבר מצינו בירושלמי, א"ר אבא בר ממל, אלו היה מי שיתמנה עמי הייתי מתיר מלאכה בחול המועד, כלום אסרו אלא כדי שיהא אוכלין ושותין ושמתין ופוסקין בתורה, וכדון אינון אוכלין ושותין ופוחין ע"כ. ואף אנו נאמר, כלום אסרו הלימוד אלא כדי שיהיו יושבין בעניני צער ואבילות ומתוך כך זוכרין ודואגין על חורבן הבית והנה מטיילין ומשיחין שיחת חולין, ומסיחין דעתן מן האבלות ומתוך כך באים לידי שחוק והיתול. אלא דמאתר שאיסור ברור הוא בש"ס ופוסקים, פשיטא דאין לנו כוח להקל. ושומר נפשו ירחיק עצמו משחוק והיתול וטיוול, והשם יכפר בעד השוגגים. אמנם בערב ט' באב יש להקל, כיון שלא הוזכר בש"ס ופוסקים וכן אני נוהג אף בחול, וסמיכנא בהא על מהרש"ל ז"ל. - ומכל מקום מי שמרגיש בעצמו שיוכל לדחוק וללמוד דברים המותרים ולא ימנע מפני זה בלימודו, קדוש יאמר לו, ואחר כוונת הלב הן הדברים עכ"ל זהב.

הרי לפנינו דברים כדורבנות אודות חומר הבעלה בתשעה באב, והדברים זועקים בעד עצמן! אך הפלגת סיום לשונו של המאמר מרדכי כלפי הדוחק עצמו ללמוד בדברים המותרים בלא שיחמעט לימודו מחמת זה: 'קדוש יאמר לו', היתה תמוהה בעיני, מה ענין 'קדושה' לכאן, והיה מתאים יותר לומר שהמחמיר תבוא עליו ברבה, כדמצינו בכמה וכמה דוכתי, ומהיכ' | הפשן בעבוד הבא <| תיתי לכנותו בשם 'קדוש'?

כתב הרמב"ם בשלהי הלכות תענית (פ"ה ה"ט): "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה שנאמר (מסכה ת"ט) 'כה אמר ה' צבאות, צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי, יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו' ע"כ.

והפליאה מבוארת מה מקום יש בימי אבל הללו להפכם למועדים וימים טובים, הלא הם ימים קשים לישראל של חורבן וגלות ושיריפת בית אלקינו, ומה שייך לחגוג אותם בשמחה ובימים טובים.

ברם תשעה באב נקרא מועד, כידוע מדרשא דקרא 'קרא עלי מועד'. והנה יסוד המועדים מלבד השמחה הנוהגת בהם הינם זמני מועד להתוועד עם הש"ת. כי יסוד 'מועד' הוא זמן מיוחד להתוועד יחדיו, כאשר כל ימות השנה טרודים כל אחד בענייניו ועסקיו, קהודת תורה הקדושה זמני 'מועד', שהינם זמנים מיוחדים להיוועד יחדיו עם הש"ת ולהיות ימנו באהבים. כדוגמת שני אוהבים הרוצים להיפגש ולהתוועד יחדיו, אבל כל אחד טרוד בענייניו, ולכן קובעים הם זמן 'מועד' מוסכם לשני הצדדים להתפנות כל אחד מעסקיו ולהיפגש יחדיו בהתוועדות הנרצה.

והנה יסוד 'מועד' אין מוכרח שיהא דוקא לשמחה ולששון, שיש מועד מזומן בהיפך לפרוענות וענישה, שגם תשעה באב נקרא מועד, אף שהוא יומא דפרוענותא וחורבן הבית. - אך כמו שנתבאר יסוד המועד הוא מחמת עצם ההתוועדות שאנו מתוועדים ונפגשים עמו יתברך, כי יש פגישה שמתוועדים בטוב, ויש פגישה שמתוועדים בהיפך בעתותי אבל וצער.

ומצינו בקללת הנחש הקדמוני (בראשית ג, ד): "ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה, על גחונך תלך, ועפר תאכל כל ימי חיך". וכבר ביארו המפרשים הרי, שלכאורה מה קללה נאכלת יותר מכל הבהמה וחית השדה, בזו אדרבה בהיות העפר מאלה, לעולם לא יחסר מזונת, כי בכל מקום ימצא העפר. - אלא פירשו עיקר הקללה בזה, במה שאין הש"ת רוצה עמו שום שייכות ושום קשר. כי שאר בהמות וחיות השדה צריך הש"ת כביכול להיטפל אליהם להמציא מזונותיהם, כאשר הוא יתברך נתן לבהמה לחמה ולבני עורב אשר יקרא. אבל הנחש אין צריך להיטפל עמו לטרות עבדו ולחפש המצאת מזונת, אלא מוכן הוא מאליו לפניו תמיד. וזהו העונש היותר קשה בעולם, כאשר אין רוצה שום קשר עמו, ואין מכיר בו כלום. וזה יסוד קללתו של נחש, על גחונך תלך ועפר תאכל, שזולגת אינו נצרך לרומם עצמו מעפר להתקרב לשמים ולבקש מזונת, ולעולם אין הש"ת נצרך להתוועד עמו ולטפל בו, כי אין תפקיד בשום קשר עמו.

אמנם פורענותם של ישראל בימי בין המצרים הללו, בודאי שאינה קללה לשם קללה חלילה, כאשר מאתו לא תצא הרעות והש"ת הוא מקור החסד והרחמים והכל לטובתם של ישראל. כי אלו הימים שאנו מתענים ומתאבלים הינם ימי 'מועד', המיועדים להתוועד הש"ת עם ישראל בניו. אלא שההתוועדות אינה בשמחה וששון כברגלים, אלא לטיפול בשורשי רעתם. והעונשים והייסורים של הש"ת לכלל ולפרט, הינם כדוגמת הכנסת לחדר ניתוח, שהרופא הגדול נקרא להיוועד עימו לטפל בו ולהציל את חייו. כן ימי בין המצרים הללו הם זמני 'מועד', מוכנים ומיועדים להתוועד הש"ת עם עמו ישראל, ל'טפל' בהם ולהוציא כל רעתם מתוכם. ובהכרח נעשים הם מתוך פורענות כמו 'ניתוח', כאשר חדרה הרעה נגפש ישראל, וצריך לעקרה מהם על ידי העונשים והפורענות רח"ל.

ובזה נמצא שפיר מבוארים דברי הרמב"ם ז"ל, שאלו הימים ביסודם מוכנים לישראל כימי 'מועד', להתוועד הש"ת עם ישראל בניו. אלא שכשלא זכו מתבטאת פגישת מועד זו בפורענות התענית ואבלות, כי לפי מצבם של ישראל כך מוכרח להתוועד עמם כדי לטפל בהם. אבל עם סיום הטיפול בטובה, אחר שיושלם כל אותו התיקון, הרי ממילא לא יהיה עוד צורך להתוועד באבלות וצער, וממילא יתפכו הימים לשמחה ולימים טובים, כאשר ביסודם הינם ימי מועד מוכנים להתוועדות עם ישראל, ואם כבר מתוקנים הם בודאי תהא איכות אלו הימים למועדים ולימים טובים ואתי שפיר.

בצעירותי זכיתי להכיר מעט את הגה"צ מנקה הדעת שבירושלים רבי שמואל הומינר זצוק"ל בעל 'עבד המלך' באחרית ימיו, הוא היה אחד מצדיקי ירושלים של מעלה בדור שלפנינו, אשר ציפיותו

וכשהצעתיו את שאלתי קדם הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, הראה לפני בגדל בקיאותו וחריפותו עוד מקומות שהשתמשו הפוסקים בלשון זו כלפי המחמיר להדר בדבר שאינו מעיקר החיוב: 'קדוש יאמר לו. והוסיף הגאון לנמק מילתא בטעמא הנה גדר 'קדוש' אמור על אדם נעלה ומורש יותר משאר העם, ורובא דעלמא נזהרים ונשמרים לקיים את השולחן ערוך כהלכתו, בדבר שההלכה מחייבת ואינם מבקשים להחמיר ולהדר יותר מחובת הדין. – לא כן מי שמחמיר על עצמו, ומבקש להוסיף הידור על הידור, אף שאין בו חובה מעיקר הדין, על כרחך מורה זה על מעלה ומדרגה גבוהה ונעלה יותר, כי קידש את עצמו יותר מכל העם ולפיכך שפיר 'קדוש יאמר לו, כלשונו הנחרץ של הביאור הלכה.

ולמדתי מאכן טיב לקח מוסר, בכל דבר וענין שבדת תורתנו הקדושה, שאם יתן האדם דעתו ולבבו להוסיף ולהדר בהידור מצות, יותר ממה שמחויב בעל כורחו מעיקר הדין. הרי שזוכה בזה להשגת המעלה הנפלאה של 'קדושה' מיוחדת, כאשר כתבו הפוסקים בכמה מקומות כלפי המחמיר והמהדר במצוה 'קדוש יאמר לו, והדברים מבהילים למבין.

יש להוסיף כלפי ענין זה דידן, גבי המחמיר להדר באבלות ציון וירושלים, שאכן שפיר מתאימה לו בהחלט לשון מופלז. – כאשר הכתוב בעצמו רומז על כך בהדיא בספר ישעיה (ה. ז): 'והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים'. הרי מפורש שמקרא זה נאמר על חביבותה של ציון וירושלים ולפיכך יפה מדויק הלשון כלפי המחמיר ומהדר באבלות ציון וירושלים 'קדוש יאמר לו.

***

סיפר הרה"ג רבי זאב צציק זצ"ל, מנקה הדעת שבירושלים כדור שלפנינו, על הגאון הצדיק רבי בן ציון בן הגה"צ רבי הערש מיכל שפירא זצוק"ל [הנקרא ר' בניציון ר' הערש-מעכלם]. שבצעירותו שאל פעם את אביו הצדיק הירושלמי בע"מ ספר 'ציץ הקודש', בענין שמסופר על מרן החתם סופר זצוק"ל, שביום ערב תשעה באב היה כל העת הולך ובוכה מאין הפוגות, ודמעות רותחות נושרות מעיני קדשו בלא הרף, והיה ממלא את הכוס שלפניו בדמעות מלוחות הללו, ובהם טבל את פיתו בסעודה המפסקת. – ושאל על כך רבי בן ציון את אביו, איך אפשר לבכות כל כך הרבה, עד שיתמלא כדי קיתון של דמעות?

החל אביו הקדוש לנסות לתאר בפניו את עוצם החורבן הגדול והנורא, כדי שישגי מעט מן המדרגות הגבוהות והנוראות שהפסדו וחסרנו מאז החורבן. הוא הטיב לתאר לו מעט משגב עבודת הקרבנות והשפעתם העצומה בכל העולמות, והתיקון הגדול שבעליה לרגל, והנחת רוח העצומה שכל זה העלה לפני השי"ת. כך ישוב האב הגדול עם בנו חביבו והאריך לתאר לפניו כידי ה' הטובה עליו בכל מה שאנו חסרים כעת בגלות המר בעליונים ובתחתונים. עד שמרוב צער היו יושבים שני הצדיקים

--סוף סוף-- השנה כבר נגיד 'סדר תיקון חצות' נתקרב אל ה', נחוש בצער השכינה, ונקרב ביאת משיחנו

סיפר לי דודי הרה"ח המפ"ד מוה"ר אהרן קרול זצ"ל. בצעירותו, כאשר ארי עלה מבבל, ה"ה האדמו"ר הזקן בעל 'אמרי אמת' מגור זצוק"ל, לאחר שניצל מתוך התופת הנורא של זוועות השואה ועלה לגור בירושלים עיה"ק, התלווה אליו פעם ר' אהרן בדרכו אל הכותל המערב, מקום שלא זה שכינה משם מעולם (שפ"ד ב. ב.).

הם הגיעו עד 'שער יפו', ומשם פנימה היה עליהם לרדת בדרכם עשרות מדרגות! ובהיות הרבי הקדוש בעת זקנותו המופלגת חלוש ותשוש כנודע, לא היה באפשרותו לרדת את כל גרם המדרגות בכוחות עצמו, ונצרכו המשמשים בקודש להורידו עם הכיסא עד סוף המדרגות.

זכה ר' אהרן והיה באותה עת בין המלווים המשמשים המחזיקים בכנפות הכיסא, ונשא את הצדיק כל אותם מדרגות רבות, תוך כדי התקדמות מהירה כנוסף גור... – היה זה יום קיץ חם ולוהט, והמדרגות אף הם היו רבות ומסוככות, כך שכל עבודת הקודש הזו היתה כרוכה במאמץ רב!

כאשר הגיעו סוף סוף אל מקום המקדש, קיוו המשמשים שעתה יוכלו לפוש קמעא מעמל טורח דרכם הקשה, כאשר לבטח יתרפק הרבי על אבני הכותל בתפילותיו הזכות, כי היה ליבו הומה תמיד ונכסף אל מקום המקדש! ובינתיים יוכלו הם לצבור מעט כוחות בשביל דרך חזור המצפה להם, כדי להעלות את כל המדרגות כולם...

ברם מהר מאוד נכזבה תוחלתם, כאשר תיכף עם הגעתם אל מול שריד בית מקדשנינו, נתן האדמו"ר את האות שרצון קדשו לחזור תיכף ומיד בחזרה, משום שלא היה יכול לסבול את גודל הצער וכאב החורבן, וצער השכינתא קדישתא בגלותא!

המלווים בקושי הספיקו לגמור קאפיטל תהילים אחד, וכבר נתנו דרכם חזון, לשוב לעבודת משא הקודש...

כמה רחוקים אנחנו ממדרגה כזאת! אנו יוצאים ונכנסים בעיר ציון וירושלים כבני בית ואין נותנים אל לב כי המקום שאנו עומדים עליו אדמת קודש הוא! מקום בו איווה השם יתברך למושב לו, ועתה יושבת ציון ומתגוללת בעפר קרנה על בעל נעוריה, באו זדים ויחללו ולגיונות ויבלעות, ושכינת עונונו מר צועקת ומצטערת בגלותה. ומה מאוד יתפלץ הלב ותודעוץ הנפש, אל מול המחזה הנורא של 'עיר האלקים מושפלת עד שאול תחתית, ושל מקום המקדש השומם והחרב!

ועיקר שבירת הלב היא על גלות הנפש הרוחנית בשכינתא בגלותא, כמו שכתב הפרי מגדים (או"ח אשל אברהם סי' תקס"א ס"ק א) שעיקר הבכי על 'עיר האלקים' שמושפלת היינו האלוקות והרוחניות. וז"ל: 'ושמעתי מאדוני אבי הרב ז"ל, שאמר כמדומה בשם החסיד ר' גרשון קוטבר ז"ל, שבא לירושלים וראה בשלוותה עמים יושבים בה, ובכה ואמר שזה שאומרים (פסוק ה' ה'): 'בראותי כל עיר (ירושלים של מטה) על תילה בנויה, ועיר ה' מושפלת' – ירושלים של מעלה כן, שם ניכר החורבן ודוממים כו"י עכ"ל.

הללו האב עם הבן ובוכים מאין הפוגות, עד שמיאלו בעצמם כוס של דמעות!

ונאים הדברים למי שמספרם שגם הגה"צ רבי וועלוויל זצ"ל בעצמו היה בוכה מאוד על החורבן, ובכל ברכת המזון שביום חול רגיל, היה בוכה בדמעות בברכת 'רחם נא ה' אלקינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון וכו' ובנה ירושלים וכו'.

כאלו היו יהודים כשרים ונבונים שחשו והרגישו היטב במוחש את החורבן! בית המקדש היה חסר להם!

וסיפר הרב ר' יוסף לייב זוסמן זצ"ל, שנכנס פעם בימי בין המצרים אחר חצות היום לביתו של הגה"צ רבי בן ציון הנ"ל שבעיר העתיקה, ומצא את יושב על הארץ ומתאונן על חורבן הבית בלא שום ספר לפניו, ולא היה אומר כלום בפיו. ושאלו ר' יוסף לייב לפרש הנהגה זו, מדוע אינו אומר איזה תיקון או קינה וכדומה, שנתקנו במיוחד לכך.

השיבו רבי בן ציון, שב'שער הכוונות' לרבינו האר"י ז"ל מובא שיישב כל אדם בכל יום מן הימים הללו בבכייה ואבלות על החורבן, ולא מוזכר שם לומר אז איזה תיקון, ומשמעות הכוונה שיישבו על הארץ ויבכו בכייה של ממש!

תמה ר' יוסף לייב ושאל: וכי איך ניתן כך לשבת ולבכות חצי שעה בכל יום, מבלי לומר מאומה? הריים רבי בן ציון את שני עיניו הק' והביט אל ר' יוסף לייב בתמיהה חזרת באומרו: בעוד הנך שואל ממני איך שייך לבכות הרי אני תמה איך שייך שלא לבכות מגודל הצער והיגון, כאשר מסתכלים ורואים כאן לנגד עינינו את מקום המקדש שומם בחורבנו?!

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפות, לברכה והצלחה או לארציית | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

			לע"י החור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחטי"א רבי ישראלי יצחק נלביעי יח נסלו תנצבה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביעי י סיון תנצבה.	שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה	לע"י הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראלי זצ"ל מיינער נלביעי יח אאל תשפ"ו תנצבה.
--	--	--	--	---	--	---	-------------------------------	---

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגועניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173